

Flaskpost från Randivåg

Chile april – juni 2015

April

Den 3 april var vi uppe innan solen gått upp och tog in alla linor vi haft ute i Caleta Point Lay. Vi hade fyra linor i land och ett ankare för att hålla båten på plats i de hårda vindarna. Halv nio kom solen upp och vi kunde se att det hade kommit nysnö på topparna runt i kring oss. Det hade varit kallt på natten.

Det var snö på bergstopparna när vi kom ut i farleden

Väderprognosen talade om beskedliga sydliga vindar och vi räknade med att styra direkt ut på Golfo de Peñas när vi kom dit, vilket vi också gjorde. Sent på eftermiddagen lämnade vi de skyddade vattnen i skärgården, anmälde till vakten på fyren San Pedro att vi seglade ut på öppet hav och med segel och motor fortsatte vi de 150 sjömil över bukten Golfo de Peñas (eller ”Pain in the ass” som de engelsktalande brukar säga). Vi såg åter igen de sjöfåglar som finns ute till havs och vi stora flockar med stormsvalor runt båten. Sjön var rätt upprörd i bukten och det gick långsamt framåt tills vi rundade udden Cabo Rapé mitt i natten. När vi styrde upp mot skärgården igen

fick båten fart, rörelserna blev lugnare i båten och vi kunde sova lite. Killen som svarade när vi anropade fyren vid Cabo Rapé var ovanligt frågvis. ”När lämnade vi senaste hamnen? När skulle vi vara i Puerto Montt? Hur skulle vi segla dit – utomskärs eller inomskärs?” Den sista frågan hade vi lite svårt att svara ordentligt på, vi blev så fulla i skratt. Vi hade tidigare sagt att vi skulle vara i Puerto Montt den 30 maj, att segla utomskärs direkt till Puerto Montt skulle kanske ta två dygn. Trodde han det skulle ta nästan två månader att segla direkt till Puerto Montt, eller tänkte han inte? Ordentliga som vi är svarade vi artigt att vi tänkte oss en inomskärssegling.

Vid 12-tiden dagen därpå svängde vi in vid Bahia Anna Pink och sent på eftermiddagen ankrade vi i Puerto Millabú på Isla Clemente bredvid *Joyant*. I dag var det påskafton och vi åt en rätt typisk svensk påskmiddag, men det blev tidigt i säng, vi hade inte sovit så mycket under natten. Även om vi fått använda motorn en del var vi nöjda med överfarten, vi har hört många berättelser om jobbigare färder.

Nu skildes *Joyants* och våra vägar, de fortsatte direkt till Puerto Montt och vi stannade kvar en natt till och funderade på åt vilket håll vi skulle segla. Efter en trevlig promenad i land och ytterligare lite påskmat hade vi bestämt oss att segla söder ut till Chiles största glaciär, San Rafael.

Varje morgon kl 9.00 slår vi på kortvågsradion och lyssnade på Patagoniska nätet. Det är Wolfgang, en tysk seglare, som numera bor i land, som varje morgon pratar med

På stranden fanns den grova kelp vi inte vill ha i propellern

alla seglare i chilenska Patagonien. Det är ett bra sätt att höra var andra seglare är, få reda på om det hänt något speciellt i området och få lite tips av Wolfgang som väl känner till Patagonien. Den här morgonen var det helt tyst på frekvensen, har det blivit fel på vår radio? Vi styrde ner mot Estero Elefantes, den kanal som tidigare var fylld av elefantsälar som tyvärr inte längre finns här. Vi ankrade i viken Pozo Marcos i dis och dimma och efter en liten stund kom en väldigt nyfiken utter på besök. Den lekte under båten och hittade beslaget för vindrodret där den klättrade upp. Den ville väldigt gärna fortsätta upp på båten men vågade inte när vi stod och tittade på den. Vi tror att det var den mindre utter som finns i Patagonien, Chungungo. Vi har tidigare stött på den större uttern, Huillín, så antingen var detta en ung Huillín eller en Chungungo.

Vi kom till Chiles största glaciär som går ner i vattnet – San Rafael

trygga hamn och styrde ner mot glaciären i klart väder. På långt håll såg vi isberg flyta, stora, blå och häftiga! Laguna San Rafael är en rund, ca 3 sjömil stor lagun med den stora glaciären San Rafael längst bort. Glaciären är mer än 4 km bred och över 70 meter hög. Vi höll oss i utkanten av isfältet som bredde ut sig i viken medan vi närmade oss glaciären. En del av isen som flöt i viken var stor som isberg, alla var blå, men en del av dem hade en otrolig djupblå färg. Kärnis. När vi kom närmare isväggen såg och hörde vi isen falla ner i vattnet, det blev vågor i viken och hela miljön kändes

överklig. Vi la dingens i vattnet och Lisa rodde runt ett tag. Sven-Gösta stod kvar på båten och ropade: Kom tillbaka! Isbergen snodde runt dingens och det såg riktigt otäck ut. Glaciär San Rafael håller på att försvinna, mer än 100 meter av glaciären åker ner i vattnet varje år. År 1800 var en tredjedel av viken fylld av glaciären och år 2030 beräknas glaciären vara helt borta. Mot kvällen gick vi för motor ut ur viken och ankrade i Rio de los Patos, en liten å som var isfri i närheten av Laguna San Rafael. Vi skålade

Randivåg ankrad i Rio de los Patos

för en fin dag vid glaciären!

Vi pustade ut, tvättade båtar och besättning och gick ner för att laga lunch. På eftermiddagen pumpade vi upp dingens, satte på motorn och tog en tur upp i ån. Vi såg ett frodigt landskap med många olika fåglar och blommor.

Vi vände norr ut och följde först Elefantes för att efter några dagar komma in i Canal Costa. Nu kom solen tillbaka och vi fick några fina dagar. Här såg vi många fiskodlingar längs bergssidorna. För några år sedan fanns alla fiskodlingar inne i vikarna, men då fiskfodret förgiftade vattnet när fiskodlingarna låg på

Dagen efter var Wolfgang i radion igen kl 9.00, han hade blivit tvungen att göra ett ärende dagen innan. Vi fortsatte mot Golfo Elefantes i dis och dimma, ankrade vid sågverket i Bahia Sisquelan fram på eftermiddagen, tittade på en film på kvällen och somnade tidigt. Det dåliga vädret fortsatte dagen därpå så vi bestämde oss för att ligga kvar, vi svepte in oss i var sin filt och med en bok i handen hade vi det gott och varmt. Det var ingen idé att segla ner till glaciären i dåligt väder, glaciärer skall ses i solsken!

Den 10 april var det så dags, vi lämnade vår

Lisa rör för att undersöka isbergen – lite på avstånd!

grunt vatten, har odlingarna flyttat till djupare vatten. Vi mötte fartyg som var på väg till och från odlingarna, andra fartyg som la ut bojar till nya odlingar och trafiken på VHFen blev intensiv.

Lisa på väg ut från en av de små dagligvarubutikerna

Den 16 april la vi till vid byn Aguirre där vi stannade några dagar. Vi handlade i byns handelsbodas, vandrade i omgivningarna och gick på restaurang. Där fick vi en god fisk – Congrio – vilket visade sig vara en typ av ål. Här fick vi den fråga som vi även tidigare fått: Var kommer ni från? Och reaktionen var samma som tidigare: Åh, Sverige, jag har en kusin som bor i Stockholm... Chilenarna känner verkligen till Sverige.

Den 20 april var vi på väg igen och nu mot en ö som heter Jechica. Vi hade vi fått radiokontakt med holländsk/spanska *Alea* och bestämt möte på ön Jechica. Och dagen därpå träffade vi Johan och Silvia på *Alea*, de berättade om området norr ut och vi kontrade med hur det är söderut. Vi hade några

trevliga dagar på denna fantastiska hotell-ö som nu var stängd för säsongen. Runt om på ön fanns ett antal trevliga hus där man kunde bo under säsongen, sällskapsutrymmen och restaurang som nu var stängd. Nu under vinterhalvåret var det en vaktmästare som skötte om ön och han var vänlig att sätta på internet under någon timmes tid för oss. Då det var mer än en månad senast vi läste mail tog det en tid innan vi hade gått igenom brevlådan och betalat räkningar.

Den 22 april fick vi höra på Patagonianätet att vulkanen Calbuco vid Puerto Montt haft ett utbrott! Vi frågade Wolfgang hur det ser ut i Puerto Montt och han tog reda på att ingen aska hade kommit ner i staden, vinden drev askan åt annat håll.

Den 25 april fortsatte vi. *Alea* hade fortsatt söder ut någon dag tidigare medan vi låg kvar och väntade på bra vindar för färden norr ut. Vi kom fram till Caleta Momia (Mumieviken) på kvällen och ankrade mitt i viken. Namnet har viken fått från en grotta där man för länge sedan funnit mumier, i dag är grottan tom. Vi hade en fin kväll även om vi blev lite nedstämda då vår inverter (som omvandlar batteriernas ström till 220 volt) gick sönder, vilket gjorde att vi t ex inte kunde använda mikrovågsugnen mer. Vi gick till sängs rätt tidigt, vi planerade att gå upp tidigt nästa morgon.

Det var mörkt på morgonen när vi vaknade dagen därpå. När vi låg i förpiken och ännu inte hade klivit upp hörde vi tassande på däck! Sven-Gösta kastade sig upp på däck och försökte se var ljudet kom från i ficklampans sken, Lisa låg kvar i mörkret och försökte höra vart tassandet tog vägen. Efter ett tag konstaterade Sven-Gösta att det var en iller (eller liknande djur) som hade klättrat upp på båten. Djuret slank iväg akter ut och försvann ner i vattnet, så antagligen hade den kommit upp via akterplatt-formen och vidare upp på båten. Tur att det inte var en liten mumie som spökade!

I Quellón landar fiskebåten sjöborrar

När det blev ljus seglade vi över sundet till ön Chiloé dit vi kom fram på dagen och ankrade vid staden Quellón, öns tredje största stad med 13.000 invånare. Vi satt och njöt av aktiviteterna i hamnen (här fanns många fiskebåtar) och utsikten över den lilla staden. Nu hade vi kommit fram till civilisationen igen!

Dagen därpå gick vi upp på stan, besökte hamnkontoret, tog ut

Den lummiga hotell-ön Jechica

pengar, handlade mat och diesel och besökte ett internetkafé. Efter några dagar i den livliga viken fortsatte vi norr ut. Det var tjock dimma som gjorde sikten obefintlig och det kändes bra att kunna ta radarn till hjälp. Mot eftermiddagen kom vi fram till Estero Pailad, en fin vik där vi ankrade utanför

Vi ankrade innanför ostronodlingarna

kyrkan. Vi låg här några dagar och gjorde en del utflykter på land. Härligt att kunna promenera igen! Nu började vi se nya fåglar, den grå skarven, pelikan och ibis, för att nämna några av de stora. Många småfåglar fanns också i buskarna.

Maj

Vi fortsatte längs Chiloés östkust, först till Queilén där vi ankrade innanför ostronodlingarna och sen till Quinchéd där det finns en marina. Det kändes lyxigt att kunna knyta fast i en brygga och ha all möjlig service i närheten. Här träffade vi en av båtarna vi hört på Patagoniennätet, *Adiejewah* från Holland med Harry och Maril ombord. Vi blev inbjudna på en kopp

kaffe till deras fina Ovni 43. ”Ursäkta att det är lite stökigt ombord, vi torkar ut båten för vi lyckades fylla sötvatten i kölsvinet”, sa de när vi tittade oss lite försiktigt omkring. Ja, ja, värre saker har hänt!

Vi stannade en vecka i marinan och passade på att tvätta i deras stora tvättmaskin, vi kunde hänga tvätten på tork under tak. Nämnade vi att det regnar och är disigt mest hela tiden? Det är svårt att få tvätten torr. Vi passade också på att hyra bil och se oss omkring på ön. Chiloé är en stor ö, Chiles största (då

Eldslandet är delat mellan Chile och Argentina) och Sydamerikas femte ö med ca 9.000 km² (tre gånger så stor som Gottland) och här bor 140.000 personer. Ön har ett öppet, uppodlat landskap med hus överallt och landskapet påminner om Danmark, fast här är mer kuperat. Längs kusterna finns många fiskodlingar. Chiloé är mest känd för sina träkyrkor som europeiska jesuiter byggde på 1700- och 1800-talet, flera hundra kyrkor blev byggda och 16 av dem finns i dag med på Unescos världsarvslista. När kyrkorna byggdes tillhörde Chiloé Spanien och jesuiterna jobbade på att kristna befolkningen som bodde på ön. De många kyrkorna som byggdes längs kusten var ett led i detta arbete. Vi började med att besöka Castro, huvudstaden på Chiloé. Här finns hus som är byggda i vattnet på höga pålar, s.k. ”palafitos”. På 1950-talet som många öbor sökte sig in till Castro för att hitta arbete, potatisskörden hade slagit fel sju år i rad och livet på landet var hårt. Dessa fattiga jordbrukare hade inte pengar att köpa sig mark så de byggde hus ute i vattnet istället. I dag är husen eftertraktade och de renoveras till lyxiga bostäder. Vi fortsatte att åka runt ön med bilen och

Den fina kyrkan i Castro

vi tittade på den vilda västkusten, de lugna norra och östra kusterna och det bördiga inlandet samt tittade in i ett antal kyrkor och såg ännu fler från utsidan. Här fanns också mycket sjöfågel och vi förstod varifrån namnet på ön kom, Chiloé betyder ”måsarnas plats” på det lokala språket, huilliche. Vi

prövade också på den lokala rätten ”curanto” som består av musslor, räkor, fisk, kött, kyckling och potatis. En lite märklig anrättning som enligt gammal tradition skall tillagas i jorden på samma sätt som man tillagar mat i Polynesien.

Några av de populära husen ”palafitos” i Castro

Den 11 maj lämnade vi den trevliga marinan och styrde norr ut. Två övernattningar och vi skulle vara i Puerto Montt – trodde vi. Första natten stannade vi i Mechueque, en ö strax utanför Chiloé, som har en

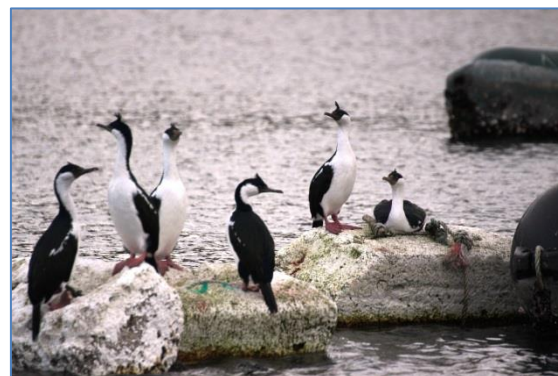

Den lilla byn på ön Mechueque

liten pittoresk by. Efter en blåsig natt vandrade vi runt i den rätt folktomma byn och träffade charterbåten *Venus* med fransk/kanadensisk besättning och blev bjudna till dem på musslor. Musslor är inte tillrådligt att äta i södra Chile, de kan ha ett gift som är omedelbart dödande och det står därför på vår ”zarpe” (det seglingstillstånd vi fått från marinen) att vi inte får äta musslor. Men här i norr är det ingen fara och på *Venus* blev vi serverade musslorna tillsammans med hemgjord pommes frites. Natten var lika blåsig som den förra och då en fraktbåt kom och ankrade för nära oss satt vi ankarvakt under natten. Vi fick låna en pump till dinggen av *Venus*, våra två pumpar hade gått sönder och vi använde nu en pump som var gjord till luftmadrasser. Trots att vi var lite trötta fortsatte vi

tidigt den 13:e för att hinna över Canal Chaco till fastlandet i dagsljus och bra väder. På håll kunde vi se vulkanen Calbuco som fortfarande spydde ut aska, fyra veckor efter det stora utbrottet! Vi ankrade i viken Chope, innanför alla odlingar. Det fanns en båt som lyfte upp odlingarna när vi passerade, men vad var det som odlades? Inte musslor eller ostron i varje fall.

Vi fick en väderprognos som visade mycket vind, så vi valde att flytta till en bättre skyddad ankring dagen därpå. Då det är kring 5 meter tidvatten gäller det att ankra på tillräckligt djup. I Huito ankrade vi vid några fiskebåtar där vi låg tämligen skyddat för vinden, men det var väl grunt vid lågvatten. Vi flyttade oss nästa dag till Isla Guar och Calleta Chauqui som vi trodde skulle vara ännu mer skyddad. Här ankrade vi rätt nära land för att få lä från vinden. Vi kom dit tidigt på morgonen och då var det fortfarande rätt fint väder, vi åt frukost i sittbrunnen och tittade på fiskmåsar som lekte runt båten, grönskan och de fina husen i land. Men snart kom regnet och vi flyttade in. På kvällen tog vår sista gasolflaska slut – men vi kom på att det fanns lite kvar i en av de andra, så Sven-Gösta gick ut i regnet för att byta flaska. Vi har nu ca 0,8 kg kvar, undrar hur många dagar det räcker? På natten gick larmet på GPS:en, vi hade flyttat oss från vår position, dvs vi draggade. Sven-

Några skarvar som sitter på flöten vid en musselodling

Gösta for ut och la ut ännu mer kätting och båten stannade. Nu hade vi 60 meter kätting ute och även om vi draggat flera hundra meter verkade vi ligga tryggt igen. Det var första gången någonsin som vi draggade! Vårt huvudankare, ett 30 kg Bruce-ankare har alltid hållit oss på plats, men här hade vi ankrat på en slutning där botten bestod av småsten. Inte en bra ankringsplats med andra ord! Lisa satt uppe resten av natten och tittade på plotter- och radarbilderna för att se om vi draggade mer, men vi låg stilla och när vinden avtog kunde vi båda sova.

Nu ser vi Puerto Montt borta i gattet!

Den 17 maj blev det så äntligen bra väder så vi kunde segla de sista 20 sjömil till Puerto Montt. Vi hade trott att vi skulle

vara här för flera dagar sedan, men vädret visade sig än en gång från en sämre sida. Är det vintern som är i antågande? Vi ropade upp marinan ”Club Nautico de Reloncavi” och fick en plats anvisad. Harry och Maril tog emot tamparna och bjöd oss på middag på kvällen. Trevligt med vänner!

Det är 7 meter tidvattenskillnad vid Club Nautico de Reloncavi

Vi började städa båten ordentligt, utforska omgivningarna och utbyta tankar med båtgrannarna. Vi hade seglat sex månader och 3.700 sjömil från Buenos Aires, 1.300 sjömil sen dinggen gick sönder. Vi blev ju oroliga för att dinggen inte skulle hålla hela vägen, men kunde nu konstatera att det har gått – men mycket pumpande har det varit och två fotpumpar har vi slitit ut. Även gasolen räckte hela vägen, men nu var vi glada över att kunna fylla flaskorna igen.

Hos Club Nautico de Reloncavi fanns en del långseglare och charterbåtar som seglat från södra Sydamerika Ushuaia/ Puerto Williams. Som tidigare kom de flesta båtarna från Frankrike, men vi hade även båtgrannar från Holland och Australien. Några skulle stanna i marinan över vintern,

andra segla ut i Stilla Havet så snart vinden kom från rätt håll. Några planerade att besöka andra länder i Sydamerika och några åkte till sina hemländer över vintern. Vi kunde slappna av och började planera vår vinter: upptagning av båten och resa till Sverige.

Juni

Den 1 juni kom Randivåg upp på land och några veckor senare lämnade vi båten under översyn av långseglaren David från England som hade funnit sin blivande fru på bryggan när han anlände hit för ett 10-tal år sedan. Nu bor han i Chile och arbetar med olika båtjobb, ett är att se till båtar där ägarna inte är ombord. En luftfuktare installerades ombord och David fick instruktioner. Vi började vår långa hemresa en kväll med taxi från marinan till bussterminalen, buss 12 timmar till Santiago och flyg i 20 timmar med tre olika plan. Med alla byten tog resan 40 timmar och det kändes rätt skönt när vi till sist kom fram till Göteborg.

Lisa och Sven-Gösta

Randivåg lyftes för att vara på land under tiden vi var i Sverige

